BŁOGOSŁAWIONA
z SWIĘTYCH PANSKICH
OYCZYZNA
álbo
NIEUSTANNE SZCZĘSCIE
z SWIĘTYM Tytułem
STANISŁAWA KOSTKI
Y
ALOYZEGO GONZAGI
Societatis JESU Wyznavvcovv

przy Solenney Nowo Kánonizowánych Introdukcyi
Do
POLSKI WPROWADZONE
PANEGIRYCZNYM KAZANIEM
w Bázylice Poznáńskiey Societatis JESU,

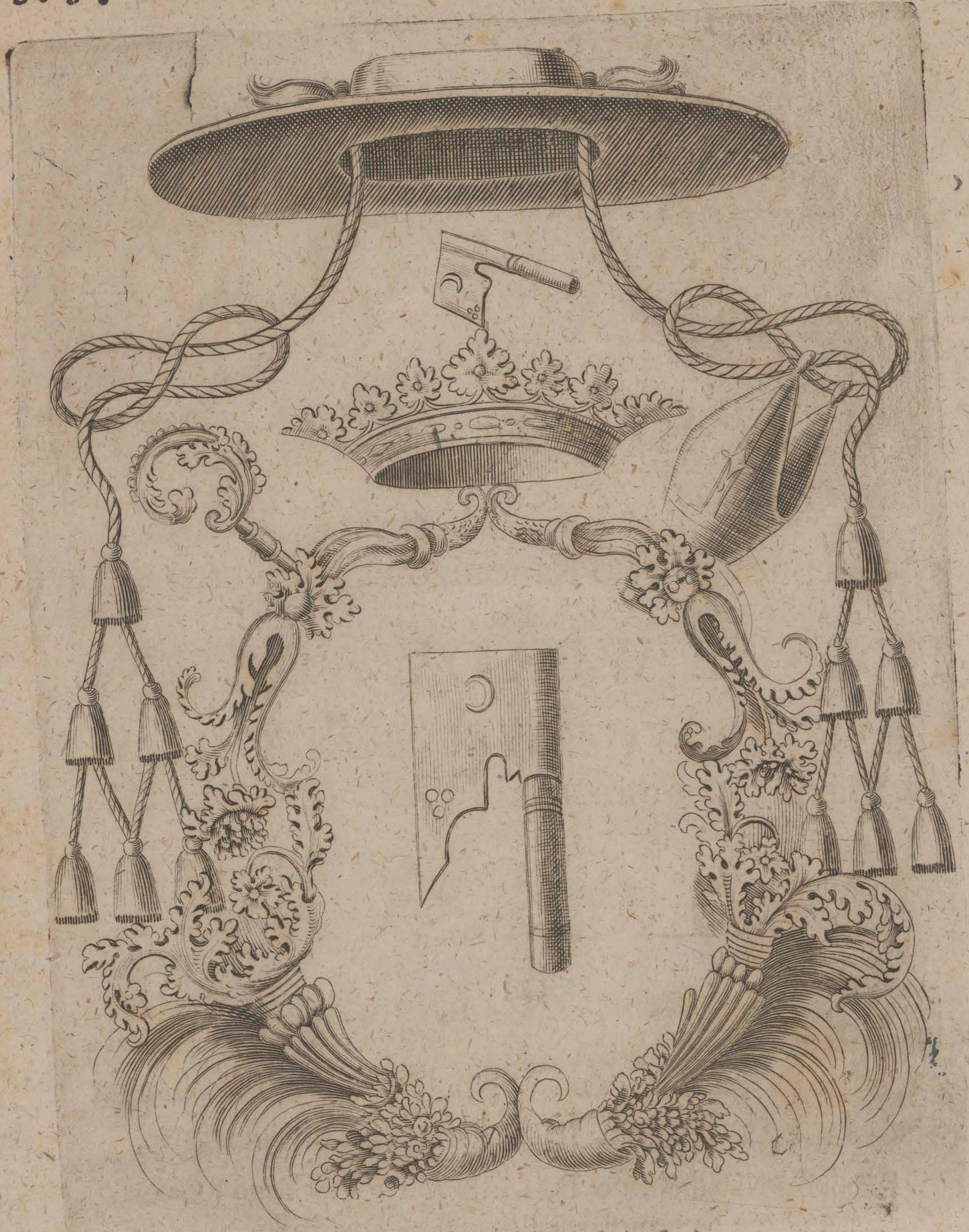
OGŁOSZONE

Od
Wielmożnego J.M.Ci: Xiędza FRANCISZKA
z Drozdowá BYSZEWSKIEGO S.Theologii
y oboygá Práwá Doktorá Rzymskiego,
Kánoniká Kátedrálnego Poznáńskiego y Płockiego, Generálnego Kommissarza Biskupstwá Poznáńskiego,
Proboszczá w Mieyskiey Gorce &c.

Roku
Ktorego Swięty Swiętych dla Dobra nászego w Ciele ludzkim záwitał
1727. Dnia 19. Pázdziernika.

Ná Oyczyſty Kleynot

J. J. W:W: Ichmćiow P. P. TARŁOW

Zgińćie nieſzczęſne fata! herbownemu Stárzy
TARŁOW, nic przećiwnego nigdy ſię nie zdárzy.
I gośćiem zła fortuná w tych progách nie ſtanie,
W ktorych Polskiemu ſzczęśćiu wyſtáwia mieſzkánie.

JASNIE WIELMOZNEMU
Nayprzevvielebnieyszemu
J. M. Ci XIĘDZU
JANOWI IOACHIMOWI
z Czekárzewic
TARŁOWI
BISKUPOWI POZNANSKIEMU

Pánu y Dobrodzieiowi.

OD Rzymskiey náprzod, potym od Twoiey JASNIE WIELMOZNY PASTERZU, Piotrowey kátedry, z Swiętym Koſtki y Aloyzego tytułem wprowádzonemu do Polski ſzczęśćiu, *in Tui Honoris Templo aram* eryguię. Nieraz álbowiem, *quisquis fuit fortunæ Faber* w Oyczyźnie náſzey, TARŁOW ią Toporem zſabrykował. Záczym y tá, Fortuná Polski, gdy obrotu káznodźieyskiego do nog Twoich toczy ſię kołkiem, wynieśieſz ią tym ſamym y ſtátecżnie lokowáć będźieſz, gdy od ſiebie nie odpędziſz. Nigdźie

 bo-

wiem wſpániáley nie powſtánie, w Gornych Woiewodztwách ná pięknieyſzym nie ſtánie frońćie, iáko gdy ſwoię zákłáda Máieſtatem w Gornym JANIE *in quo natura, Virtus, & Honor, fecêre compendia.* Wyſoko powſtánie, w tym, *quo nemo ſurrexit Major.* Práwieć to cáły Olymp Swietnych y Swiętych Luminarzow, *ad Vaticanæ ſidus Adoreæ* do Poznáńskiego Infułatá, Polski Stánisław, *Sarmatici lux nova climatis* wprowadza, ták, że w Twoim Imieniu ſplendorow centrum, *boni publici meridiem* świát Polski ádorowáć muśi: będźie miáłá *Fortunæ rota, axem* ná tymże Niebie, y koło dobrá Oyczyzny *vertetur ſecundiſſimè.* Pozwoliśźli HerbownegoSTARZY? Wybuduie Polski národ *Solis Regiam* gdźie KOSTKA *inter Sanctorum radios felici omine* świátu náſzemu záiáśnieie: wytępi *Sylvas hoſtium* ná tryumfalny koloſs, TARŁOW Okſzá, ktora y w Othomańskie kárki wrąb wolny máiąc, iuż dawno Nieśmiertelne KOSTCE wyſtáwiłá *Trophæa.* Táſz gdy publikowánemu odemnie ſzczęśćiu *Diis Sacra ſecuris,* wyſtáwuie *Aram,* Tobie *in Victimam* pomyślne ſukceſſa pádáć, y wchodzącemu *ad Fortunæ altaria ſæculorum Honor* áſſyſtowáć będźie. To wotum cáłym ſercem, *ad publicæ Felicitatis Aram* oddáie.

JASNIE WIELMOZNEGO
PANA y DOBRODZIEIA.

Nayniżſzy Sługá

X. FRANCISZEK BYSZEWSKI
Kánonik Kátedrálny Poznáńſki y Płocki, Kommiſſarz Biſkupſtwá Poznáńſkiego. &c.

KA-

KAZANIE

Beati sunt Servi illi. Lucæ 12.

NIebo Swiętych nieomylne *infallibilis veritatis Oraculum ex Cathedra Petri,* y ſam Nayswiętſzy Benedykt XIII. Swiętych świátu promulguie, á Ewangelia Błogoſłáwionemi tylko nominuie. *Beati ſervi illi.* Ale dobrze: wſzyſtko ſię to zgadza. Przy promulgácyi dźiśieyſzey dwoch Swiętych Societatis Aniołow, wſzyſtkie záraz błogoſłáwieńſtwá Ewangelia Polſzcze ogłaſza. *Beati ſervi illi.* Náucz Swięty *Societatis IESV* Theologu, y day ſwoy Theologiczny ſentyment, co też dekretowány w Rzymie Honorowi wáſzemu; *in Metropoli* Gornych Wielkopolſkich Woiewodztw ogłoſzony, Swięty, Swięty, tytuł żnáczy? *Sanctus eſt ſtabilis æterna ex aggregato omnis felicitatis & beatitudinis permanentia exmerito ſui, aliis communicabilis.* Ogłośić Polſzcze Swiętemi, Błogoſłáwionych Gonzágę y Koſtkę, ieſt iedno, co nieuſtánność ſzczęśliwośći, błogoſłáwieńſtwá wieczność zoſtáwić Oyczyźnie: *Æterna permanentia beatitudinis, aliis,* á komuſz bárźiey ieżeli nie Oyczyźnie ſwoiey Polſzcze od nich *Communicabilis.* Y nie mogłeś *Beatiſſime Pater* Benedykćie XIII. piękniey złączyć Swiętych Páńſkich pary, *Beati Servi* iáko kiedy dwu Swiętych Polakow ogłaſzaſz Polſzcze: iednego *Os de oſſibus noſtris* Koſtkę náſzego; drugiego z Fámilii Gonzágow w Polſzcze náſzey nieuſtáiacey Ordynácyi wieczyſtych ná Niemierowie Hrabiow Gonzágow, Familianta Polſkiego; dwoch mowię Swiętych Polakow głośiſz Polſzcze, nie ináczey, tylko łaczac z niemi Ewangeliczne błogoſłáwieńſtwá *Beati ſervi illi.* Jużći to Swięći, á iakże *Beati?* *Ex merito ſui* nieuſtanna ſzczęśliwość, wſzyſtkie Nieba błogoſłáwieńſtwá, ogłoſzony Swiętych tytuł, Stániſłáwá Koſtki, y Aloyzego Gonzági, przynośi, ogłaſza Kroleſtwu Polſkiemu. *Ad Majorem DEI Gloriam.* Ná więkſza chwałe Bogá, ktoremu wſzyſtkie Záſtępy Niebá, nieprzeſtánnie wykrzykuia *Sanctus, Sanctus, Sanctus.*

Już to pułtora ſtá lat minęło; *jam centum fluxere Anni, centumq; Novembres*, iáko z Oyczyzny do Wiednia, z Wiednia do Dylingi, z Dylingi do Rzymu wybrał ſię w Janie Koſtce Woiewodźie Sendomirſkim Kándydaćie do Korony Polſkiey Nayiáśnieyſzy, z Oycá Káſztelánic Zákroćimſki Stániſław Koſtká, ze wſtydem Narodu ſwego y Domu poſzedł z torbą ná ták długą Peregrynácyą, y powłoczkę po świećie. A my *ſimiles expectantibus!* ábyś nam nieoſzácowana perło przyſzedł, Stániſłáwie do korony, ábyś Syn do Mátki, Polak do Oyczyzny, ozdobo Niebá y świátá Koſtko, iuż nie z Rzymu, ále z ták dáleká do twoiey kiedyżkolwiek z weſelem powroćił ſię Polſki *quando revertatur a nuptiis*, iużeś w Błogosłáwioney *æternante annulo* záslubiony wieczności, *fecit filio ſuo nuptias dedit annulum ſuum in manu ejus.* átoż dźisiay Polak Stániſław Polakom, Jezuita Koſtká Jezuitom przenośiny, to ieſt drugie po Beatyfikácyi, razem w parze y komitywie Familianta Polſki prowadząc Gonzágę, drugie przy Kánonizácyi ſpráwuie weſele *quando revertatur a nuptiis*, á przy tych ſwoich Swiętego tytułu w Polſkę przenośinách wſzelkie wnośi błogosłáwieńſtwá.

Po trzykroć Stánisłáwá Koſtkę wyglądáliśmy, tęſkliwie oczekiwáli. Naprzod *ſimiles expectantibus*. gdy go Clemens VIII. beatyfikował. Drugi raz gdy Innocentius X. w ſzereg Swiętych Pátronow Polſkich policzył. Po trzećie gdy Clemens XI. dekret podał iego Kánonizácyi, w Roku 1717. przyſłány, dźiśiay, Polſzcze ogłoſzony. Te to ſą *prima, ſecunda, tertia, vigilia*, w ktorych Polacy *expectantes, beati, beati, beati*, po trzykroć błogosłáwieni zoſtáiemy. I naypierwey *in prima vigilia* beatyfikácyi *expectantes*, *In Brevi* Clemenſa VIII. 13tia Februarii Roku 1602. *emanato*, iuż nie trzykroć, ále pięckroć rázy błogosłáwionym uznáie koſtkę, y kończy *ad Conſolationem nationis Polonæ*. Tu ſię záczyna proces Kánonizácyi ále záraz nie ochybne Oycá Swiętego Oraculum, wſzelkie wieśći ſolatia Polſzcze, *ad Conſolationem nationis Polonæ*. w Roku 1604. *in prima vigilia beati ſervi*, pozwala zaraz tenże Clemens VIII. w Kośćiele Societatis JESU Pułtowſkim dźieśięć lat odpuſtu, *in Anniverſario* Swiętego Koſtki *die*: to początek beatyfikácyi Polſzcze indulgencya ná lat dźieśięć; á Kanonizacya *plenariam indulgentiam* wieczność, ſtáteczność fortuny, *ab omni fato plenariam* ogłaſza *indulgentiam*.

In Prima vigilia expectantes przy beátyfikácyi *beati*, kiedy ná obleżonego Miaſtá Lwowá murách pokazał ſię Staniſław palcem grożący Turczynowi y Iego licznemu woyſku; z czego ták ná Biſurmańſka ſtał ſię poſtrách hárdość, że w wigilia Swiętego Koſtki odſtąpił obleżenia. Po pierwſzych Beátyfikácyi Iego wigiliách przybyło więcey plauzu przy Choćimſkiey wygrániey, gdźie ná tryumfalnym ſtáwiwſzy ſię woźie, cáley wiecznośći kołkiem, bárdźiey niż tryumfalnego wozka

kołá-

kołámi przywiozł ſtáłá do Polſki ſzczęśliwość. Powiedzcie *in prima vigilia*, przy beatyfikácyi Iego, Polſcy, ále ſzczęśliwśi Piotrowinowie bo ná długie życie z pod grobowcá wywołáni. W Roku 1614. w Poznániu Kryſtyná dla trzech rázem Synow, interpozycyą Błogosłáwionego Koſtki, odbieráiąca życie. Ewá Leśnicka w Roku 1613. do życia łáſką tego Swiętego przyprowádzona. W Roku 1621. Dziećię heretyckie Student w lat dźieśiąćiu pod lod w Wártę wpádſzy impetem wody pod koła młyńſkie tu w Poznániu, zánieśiony, koło kołom dźiećię owe iák piłkę rzucáiąc podawáło. Zkołátáne, zgruchotáne *Societatis IESV Chriſtophorus Chrzaſtovius* zánioſł przed Ołtarz Swiętego tego, y poty ſię upornie modlił, poki owe pokruſzone kośći, dwanaśćie godźin leżąc przed Ołtarzem trupem, życia, zdrowia, cáłośći nie odebráły. Kátárzyná Tomicka, Mátheusz Budźiſzewſki, Káſper Solſki, Jan Mániecki, Woyćiech Miaſkowſki przed tym ołtarzem życie odebrali. Miiam Tyśiąc Dwieśćie ſześćdźieśiąt y ſześć Cudow *in prima vigilia* Beátyfikácyi uczynionych, w proceſſie Kánonizácyi Swiętego Koſtki wypiſanych. Zázdrośny Honorowi Polſkiemu Kárdynał Toletus, przy pierwſzey Błogosłáwionego Stániſłáwá Koſtki Beatyfikácyi Nowicyuſzá Iezuickiego ſobie w życiu znáiomego, widząc wielki konkurs do grobu Iego, táką zázdrośną uczynił exklamacyą: *O miſeros, o miſeros nos ſenes! Iuvenis exterus, tantam habet gloriam! O felix Poloniæ Regnum! tantillus puer, & tantus Sanctus!* Lubo z Zazdrośći to przyznał, że przy ſwoiey beatyfikácyi, Szczęśćie Polſki Swięty Stániſław, *felix Poloniæ Regnum*, Ieden Polſki Młodźieniaſzek, *in prima vigilia* táką ma chwałę, á nas zgrzybiáłych Dźiádow co czeka? Pierwſzy záraz życia Iego wſchod Swięty, ieſzcze przed purpurową Senatorſkiego życia zorzą, *ante Luciferum* Swiętych godźien promieni; *in ſplendoribus Sanctorum* w ſłońcu Imieniem JEZUS, *in utero matris*, niebu y ſzczęśćiu Polſkiemu náznáczony.

Idzie *expectantes in ſecunda vigilia.* Gdy Innocentius w ſzereg Swiętych Pátronow Polſkich Roku Tyśiącnego ſześćſetnego pięćdźieśiątego czwartego, *decima ſexta Auguſti*, policzył Swiętego Poláká náſzego Koſtkę, áż záraz Wiedeńſkie przynośi zwyćięſtwo, iedyne ukutych od Turczyná káydan potárgánie, *laqueus contritus eſt, & nos liberati ſumus. Ioannes Iabłonovius* teráźnieyſzy Woiewodá Ruſki w Liśćie ſwoim oſmego dnia Lipcá w Roku Tyśiącnym ſiedmſetnym Iedenaſtym, do Klemenſá XI. piſanym: *eo ardentius Canoniſatio beati hujus expetitur, quo Luculentius Beati Patroni Regno Noſtro patrocinium cognoſcitur.* I wyraża, iáko ná poufałe przez Oyca ſwego Wodza Hetmaná Wielkiego ná Wideńſkiey do Koſtki záwołánie *Monſtra te eſſe Koſtka Polonum*, Tryumfuiącą iuż Biſurmańſką hardość nád Chrześćiáńſtwem, Bog pohańbił: że iedno było niezwyćiężone woy-

ſka widźiec, co Háſło Swiętego Koſtki ſłyſzeć. W Roku Tyſiącnym Sześćſetnym czterdźieſtym oſmym, od Kozákow Przemyśl uwolniony. Jan Kazimierz w Roku Tyśiącnym Sześćletnym Pięćdźieśiątym pierwſzym obrał zá Pátroná Koronnemu Woyſku Swiętego Koſtkę, y pod Háſłem tego Imienia woiuiąc trzykroć pięćdźieśiąt Tyśięcy Kozakow y Tátárow zwyćiężył. I toż to *expectantes in ſecunda vigilia* ná Pátroná między Polſkich policzonego *beati, beati, beati*. Niech tu ſtánie *in ſecunda vigilia*, X. Mikołay Sługowſki Pleban Grabowſki w Roku Tyśiącnym Sześćſetnym ſześćdźieśiątym trzećim. Zofia Malicka Woiewodźina Lubelſka, Jan Brzechwa w Kaliſzu, Staniſław Trampczyńſki ná iedno záwołánie Koſtki, *Lazare veni foras* z pod grobowcá wyprowádzeni. Ktożby wyliczył *in monumentis & Annalibꝯ Societatis Polonæ Collegiorum* Poznáńſkiego, Lubelſkiego, Káliſkiego, Lwowſkiego, po kilká Tyśięcy łaſk Corocznie Swiętego tego Polſzcze czynionych, długim ſzeregiem wykonnotowánych. A zaż *non beati in ſecunda vigilia*?

Expectantes in tertia vigilia. Ledwo co dekret w Roku Tyśiącnym śiedmſetnym śiedmnaſtym przez *Societatis IESV* ná ten czás Zákonniká, teráźnieyſzego Kárdynałá *Salerno* Kánonizácyi ferowány, do Polſki przywieźiony, w tym że Roku y dniá práwie tego Konfederácya przeſzła pokoy oyczyźnie uczyniłá, y Kroleſtwo uſpokoione, *& ſalus & pax niveis reviſit oppida bigis*. Niech mi ſię godźi Swięte Swiętego mieyſcá tego Páſterzá, Bártłomieiá Tárłá nie dawne wſpomnieć Proroctwo, ktory w liśćie ſwoim do Oycá Swiętego Klemenſá XI. dźieſiątego dniá Czerwcá, Roku Tyśiacnego śiedmſetnego Iedenaſtego, piſanym, ták liſt kończy: *Vbi huic operi Sanctitas Veſtra impoſuerit Manum, augebitur erga nos Divi Koſtcæ protectio, & plena fiducia nos ab ultimis eripiet ruinis*. Jákoby Swięty w Koſtce y Aloyzym tytuł, wſzelkiego uſkromieniem był nieſzczęśćia, wſzelkiego początkiem ſzczęśćia. Wyznay *in tertia vigilia* od Błogosłáwionego Koſtki żyćię odbieráiący Xiężę Unikowſki w Kośćielcu: wſtań tu z podźiemnych kráiow z poderzniętym gárdźielem Murzynie á przyłożeniem Obrazká Swiętego Koſtki cudownie *in tertia vigilia* uzdrowiony, przed lat kilka. Jáśnie oświecony Xiążę *Ianuſſius Antonius Viſniovieccius* teráźnieyſzy Káſztelan Krakowſki w liśćie ſwoim do Klemenſá XI. Imieniem Trybunału Koronnego dnia czternaſtego Czerwcá Roku Tyśiacnego śiedmſetnego Iedenaſtego: *In quo ſidere dum felicitatis ſuæ contemplatur Polonia empireum, exorat pro Canoniſatione Divi Koſtcæ, qui ſolus poteſt felix beatum ævum Patriæ reddere*. Wytkniętá propozycya moiá, wieczność, ſtáteczność ſzczęśćia Polſkiego Swietych dźiśieyſzych Pátronow Swięty tytuł. *Solus poteſt beatum ævum Patriæ reddere*. Przydáie námieniony odemnie *in prima vigilia*

lia Iabłonovſcius w liśćie do Klemenſa XI. Iáko Stániſłáwowi Jábłonowſkiemu Káſztelánowi Krákowſkiemu, Wielkiemu Koronnemu Hetmánowi Krol Káźimierz po śmierći pokazáwſzy śię: *dixit Patri meo non habituram Rempublicam pacem, donec Canoniſatio Beati Stanislai procuretur.* Y ſam BOG przeyrzał, y obiáwił nie inákſze Swiętych dźiśieyſzych Swiętego tytułu ogłoſzenie, tylko trwáłość w pokoiu wieczna przy Swiętym tytule Koſtki BOG przywiazał, *non habituram pacem Rempublicam, donec Canoniſatio procuretur.* Ceſarz náſz Rzymſki, Roku Pańſkiego Tyśiacnego śiedmſetnego Dźieśiatego, dniá śiedmnaſtego Grudniá do Klemenſa XI. z Wiednia piſzac: *Hac in Vrbe ſtipata Angelis Diva Barbara Euchariſtico pane graviùs laborantem Stanislaum roboravit; hic à Dei Matre filiolum ſuis ulnis concreditum Sanctiſſimis amplexibus cordi ſuo adſtrinxit, etiam hodie in eo hipocauſto in quo Beatus Adoleſcens, hiſce gratiis fruito aſſidua & magna hominum copia, beatum feliceműq; olim incolam, ſumma veneratione proſequitur.* Y opiſawſzy łáſki Swietego Koſtki hiſtorycznie, coż zá *motivum* Kánonizácyi? *Novit Sanctitas Veſtra tot quondam oppida tot etiam in Polonia urbes Beati Stanislai patrocinio á graſſantis peſtis ferocia liberatas. Novit; quantam cladem ſerpens contagionis venenum populoſiſſimæ huic urbi vicinia ſua minetur, Confidimus, quod Stanislaus pro devotiſſimo noſtro affectu, quo pro Sancti titulo laboramus, Civitatem, cujus incolam agere dignatus eſt, á tot tantiſq; periculis tutam incolumemq; ſervabit.* Nie tylko tuteyſza *Regia Majoricæ* Poznań w Roku Tysiacnym ſześćſetnym ſześćdźieśiatym piatym: Krolewſkiego Tronu *tutrix*, Wárſzáwá w Roku Tyśiacnym ſześćſetnym ſześćdźieśiatym trzećim. *Temidis* Polſki náſzey, głowny Trybunał w Lublinie, w Roku Tyśiacnym ſześćſetnym; Miáſto Krotoſzyn, Grodźiſko y inne Swiętemu Koſtki tytułowi ſzczęśćie y żyćie ſwoie od morowego uwolnione powietrza przypiſuia. Ale tenże tytuł Swiętego Koſtki Tronu Ceſarſkiego, Kroleſtwá Rzymſkiego, cáłego ſłowem Chrześciańſtwá żyćie y ſzczęśćie, *Confidimus quod pro eò affectu quo pro Sancti titulo laboramus Civitatem à tot tantiſq; periculis tutam liberamq; ſervabit.* Przydaie Ceſarſkie pioro: *Iungunt ſe precibus meis & vota fidelium & commiſerandi, imprimis ex præſenti temporum infelicitate Inclyti Regni Poloniæ quod ex cultu publico iſtius Beati ſui olim concivis magnum afflictis rebus levamen ſperare poteſt in univerſæ Rei Catholicæ commodum, redundaturum.* Tuſzy ſobie Wiedeń, y Rzymſkie Pańſtwo dobrze przy Swiętym Stániſłáwá tytule, ále lepiey ieſzcze Polſzcze, iedyne z Swietego Koſtki tytułu: *magnum afflictis in Polonia rebus levamen.* Ale czás by mnie uſzedł wyliczáć wſzyſtkich: wolno będźie ſłucháczowi *in proceſſu Canoniſationis* przeczytáć, záczawſzy *ab Imperato-*

B *rato-*

ratore Romani orbis, ile Krolow Chrześćiańſkich, ile purpuratow, ile Xiażat, ile Infułatow, ile Senatorow, nie ráchuię *Metropoles* wſzyſtkich świátá Chrześćiáńſkiego Prowincyi, tyle y z ſamych Oryentalnych Indyi przywiezionych *pro Canoniſatione* Supplik *circa proceſſum Canoniſationis* wypiſanych, *primum principale motivum*, z Nayiáśnieyſzym Krolem Auguſtem náſzym wyznáiacych Roku Tyśiacnego śiedmſetnego dźieśiatego, dniá ośmnaſtego Lipcá: *Vt novam Coronæ meæ gemmam*, *Novum Regni mei præſidium Chriſtianitatis antemurale in Conſervationem Orthodoxi Regni Noſtri Sanctum velit dicere*. Iedno to ieſt záwołáć Swięty Koſtka, co wyráźić że Swiętość Swiętego Koſtki obrona Polſki, fortecá, *ex qua pendent mille clypei*, nie dobyty mur, konſerwácya pokoiu, ſzczęśliwośći, wieczność wolnośći y Kroleſtwá Polſkiego. Sam Klemens XI. w Dekrećie Kánonizácyi ręka własna wypiſaney, nie ináczey *in Decus tutamen & ſolatium Inclyti Regni Poloniæ*, Swięty Dekretuie Kánonizácya. *Benedictus XIII.* y z ſwego Imienia nie ináczey Swiętych Polſkiemu ogłaſza świátu tylko, *Benedictiones ex Benedicto*, *in prima, ſecunda, tertia vigilia* po trzy kroć *Beati, Beati, Beati*: ogłaſzaiac Polſzcze. Y teraznieyſza iák w BOGU nádźieiá zácżęta Kurlandzka Kommiſſya, gdy w ſam czás przypada kiedy Kánonizácya Swiętego Koſtki Polſka obchodźi coż mogę oniey wieśćić? *Beati, Beati, in tertia vigilia*, że tytuł Swięty Stániſławá ſzczęśćia, y cále przyłaczy Polſzcze wiecznośći kroleſtwá. *Iſa: 6. Seraphim clamabant Sanctus, Sanctus, Sanctus*, ále komuż? *Sedenti in Throno*; Niewzruſzona wolność pokoiu polſkiego *ſedenti in Throno*, kiedy dźiśiay ogłaſzamy Al oyzemu y Koſtce *Sanctus*.

Matt: 13. Fulgebunt Iuſti ſicut ſol. Ale dopiero przez ſad po dekretowanym Swiętych Pańſkich tytule záczynáia iáśnieć iák ſłońce *nec eſt qui ſe abſcondat à calore ejus* od dobroczynnych dźiśieyſzych Pańſkich promieni. Czytałem przyrownánie Kroleſtwá Niebieſkiego do źiárná Gorczycznego. Wybaczyćie Swięći Pańſcy, że y was do ták Malinkiego przyrownam źiarka, *ſimile eſt Regnum Cælorum grano ſynapis, quod minimum eſt, cum vero creverit ſit arbor, ut volucres cæli habitent in ea.* A zaż nie *minimum granum minimæ Societatis IESV*, Koſtka y Aloyzy Pierwſzy w Dylindze konwiktorom y w Szpitalách Rzymſkich uſługuiacy: Drugi ſwoim Domowym y Zápowietrzonym naymnieyſze uſługi świadczacy. Gorczyczne od uſtáwiczney Mortyfikácyi, *cum creverit*, bierze wzroſt przez ſwoię świątobliwość, ſławę, cnotę, pobożność, w beátyfikácyi. Już też *cum creverit* aż do Niebá, teráźnieyſza Kánonizácya, *ut volucres cæli habitent in ea.* Polſki Orzeł ná nim ſpoczywáć będźie w upałách, troſkách, trudách w oſtátnich potách, *fit Arbor*, *ſub umbra ejus* ſkłonieniem.

Po.

Potwierdza mnie w tym przeſzły Swiętey pámięći Xiążę *Primás* w liśćie do Klemenſa XI. piſanym. *Vniverſi Regni iſtius Clerus & populus ſollicita hujus felicitatis* (o Kánonizácya piſzacym) *Expectatione in graviſſimis afflictionibus habebit grande levamen & ſolatium. Caſimirus Lubinſcius*, Krákowſki Infułat: *ſpes lapſas eriget Patriæ Divus Koſtka. Decus & Præſidium Regni.* Naznácza mi ieſzcze litera Boſka gdźie ſię Swiętych Koſtki y Aloyzego powinno Swięte ogłáſzáć Imię, *Nomen Sanctum ejus ſuper Montem Sion*. A gdźież to ogłoſzone Swiętych Pańſkich Imię, w gornych Wielko-Polſkich, Rycerſtwá, ſławy, pełnych Woiewodztwách. Y co tylko ná tym Olympie zábrzmi, *Nomen Sanctum ſuper montem.* Litera Swięta názywa tę gorę: *Mons ſion Congregatio Beatorum*, wſzyſtkie ſię záraz ogłoſza w potomnym wieku ſzczęśliwośći. Prześwietny Senáćie Poznáńſki liczna ſwoia, gronna aſſyſtencya: *ſint lucernæ Ardentes*, zápaliłeś dźiśiay *ignes triumphales* przez Herbowne ſwoie Tryumf Staniſłáwá w prowadzáiać Bramy, *Laudent eum opera ejus in porta*, z teyże prześwietney Bramy twoiey bierze Klucze dźiśiay Herbowne twoie Stániſław do wſzelkiey otwiera *portam & portum* ſzczęśliwośći. Bierze te czyli ná dawne łaſki miaſtu temu świádczone *in prima, ſecunda vigilia* wſpomniane odemnie, czyli ná przyſzłe wotowáć ſię godźi látá, otworzy ći *portam triumphalem* Swiętość tytułu Koſtkowego, á tym ſamym w potomne wieki *portam omnis felicitatis.* Dźień *Dedicationis* Kośćiołá ſwego ná Apotheoſim náznáczyłá Societas. A tu *oculi mei erunt aperti & Aures meæ erectæ ad Orationes*, o cokolwiek Polſko przez Swiętego Koſtkę do BOGA záwołaſz, *Aures erectæ* miłośćiwego BOGA. A iákże nie ma bydź wſzelka przy tym Swiętym ſzczęśliwość. Z twoich, *quo non ſurrexit Major Ioanne*, Jaśnie Wielmożny, Páſterzu, rąk podnieśiony dźiśiay w Niebo Koſtká będźie. A ia zażywam ſłow od Wodza Swietey Pámięći Sieniawſkiego do Oycá Swiętego Klemenſa XI. w liśćie wypiſanych. *Militiæ Regni robur, ſpes animæ Beatus Koſtka clauſus cælo tenetur: Pater clavibus Petri cælum aperi: Stanislaum Sancti nomine evoca, veniet in ſuppetias, immitem Barbarum terrebit. Miles Patrius facile conterminos orci truces vultus ridebit, ſi Stanislaum Sanctum jam clamare aſſveſcet.* A ták kiedy Piotrowym Káthedry ſwoiey otworzyſz Swietemu Koſtce Niebo Kluczem, Swięty ogłośiſz świátu Polſkiemu tytuł Iego, *veniet in ſuppetias* wſzyſtko ſzczęśćie z Swiętym Koſtka do Polſki ſprowádźiſz.

Obiecuie BOG Polſzcze żelazna Koſtki Podkowę, *Vngulas ferreas ponam*, na z tárćie y zdeptánie Polſkich nieprzyiaćioł, ále nie ináczey tylko *conjuncta in Arbore Conſangvinitatis Aſcia*, przy ktorym przy z iednoczonych kolligácya rękách owę poſpolita nad dwiemá rę-

kâmi, przy Toporze piszę inskrypcya, *Hic Pax*. Niechay trudne, zâwiśle, Máchiawelá, ná zruinowánie pokoiu, knuia się zwiazki, z cáła moia Káthedra wyryśowána pod Toporem Tárłowskim *in Congregatione Prælatorum*, powtarzam tu inskrypcya: *Patria quos volvit nodos, hæc Ascia solvit*. Prześwietney Familii Topor, łatwo tákie porościna záwiśle Zwiaski, ná wieczny pokoy Oyczyzny. Iużeśmy słyszeli Swiety Stánisłáwá Kostki tytuł, przy Ołtarzu, *Sanctus Stanislaus Kostka, Sanctus Aloisius Gonzaga*; wszakże po *Sanctus* Elewácya idżie. Wynieśiesz Pásterskiemi rękâmi twoimi, Kostkę, wynieśiesz y Polskę z wszelkich Nieszczęśliwośći, wynieś ná wieczny pokóy honor y szczęśliwość po ogłoszonym *Sanctus*, Niech będżie elewacya Polski, Niech będżie z kolligowánych krwia, zácnośćia Imion z Kostka elewácya: *Iáśnie Oświeconych Kśiażat* WISNIOWIECKICH, RADZIWIŁOW, CZARTORYISKICH. *Prześwietnych Imion*, LESZCZYNSKICH, TARŁOW, OPALENSKICH, SZOŁDRSKICH, GUROWSKICH, SAPIEHOW, PONINSKICH, LUBOMIRSKICH, RADZEWSKICH, RYDZYNSKICH, UMINSKICH, PRZYIEMSKICH, GRUDZINSKICH, ŁACKICH. A iáko Autor Polski *Durjevscius Societatis IESV* mowi: nie masz Purpury Senatorskiey, starożytnego Domu, Familii niemalż, ktoraby z Kostka nie zpokrewniona byłá. *Tot nexibus* wiaże się do Ciebie Jáśnie Wielmożny Pásterzu Swięty Stánisław Kostká, *quemcunq; requires hac de stirpe virum, certum est ad culmina natum*, pociagnie zá soba wszystkie honory szczęśćia y præeminencye.

Kończę. SwiętośćKostki szczęśliwość Polski, przydáię że y szczęśliwość *Societatis* á *Societatis IESV* światobliwość; żyćie Krolestwá, Nászego. Niezwyćiężonego Monarchy, Krolá Polskiego, Janá III. słowy mowię, ktory kiedy Pryncypalnego Korony Polskiey tytułem, Rzym Stánisłáwá Kostkę udárował, *ad Patres Societatis IESV*, w wielkich ná ten czás zostáiacych inwidyách rzekł: *O Pátres! Stanislaus Regni Patronus inter tot injurias, quibus vos malevoli afficiunt, majorem vestri habebit tutelam! curate ut inter Divos referatur, & ab omnibus vos malis liberabit*. Twoim Swięta Polska *Societas* stárániem Swięty Kostká? toż Tobie Iego Swiętość, co y Polszcze przynieśie, *ab omnibus vos malis liberabit*. Wielki *Scholarum Piarum* Generał iáko szczery Jezuitow Pánegyrystá w Roku Tyśiacnym śiedmsetnym Dwudżiestym Rzeszowski ná ten czás *Tullius* zeznał, ten, *Societati* dánk dał *quod inter sidera sol, inter gemmam adamas, hoc inter Religiones Societas, omnis Sanctitatis & scientiæ Compendium*. Według Puteaná: *Armarium scientiarum, seminarium sanctitatis*, według Euzebiusza: *Pharos virtutum*, według Brugiensa *mons in quo lex omnis proponitur*. *Paulus III. Pontifex:*

Incre-

Incrementum Religionis, vitam populi: decus Ecclesiæ Romanæ Societatem IESV nazywał. Teráźnieyſze ſzczęśliwie Pánuiące Páńſtwo Rzymſkie w liśćie ſwoim *pro Canoniſatione Beati Koſtka, de Societate* mowi: *Cum Leopoldus in ſuum, Regnorumque ſuorum Tutelarem, avito Poloniæ exemplo eligere non dubitaverit pro Sancti titulo addimus hiſce ſuffragium, id ame poſtulat etiam ipſa inſtituti Societatis ratio, tum morum ſanctimonia, vitæq; exemplaritas, quam in hoc cætu religioſo, non minori cum fidelium ædificatione, quam ingenti Eccleſiæ incremento, præfulgere conſpicimus, quæ cum inſigni doctrina conjunctæ Sanctitatis prærogativæ, effecere, ut Auguſta Domus, opera Patrum ex iſta Societate, tam in dirigendo graviſſimo ſalutis negotio, tum inſtituendis principibus, deniq; in obfirmanda & reducenda fide Catholica, in* Regna, *& Provincias hæreditarias, jam à multis retro temporibus uſa, uberrimum ſanè tantæ fiduciæ fructum; reportavit.* Nie wſpominam dawnych *Societatis* wiekow, okolo żyiacych w Kośćiele Bożym prácuiacych. W Roku Tyśiacnym śiedmſetnym iedenaſtym; dnia śiodmego Czerwcá, to z Rzymſkiego Páńſtwá prawdźiwe prac, y z innych Kroleſtw pożytku opiſanie. Przydał złoto do złotá Chrześćiańſki Monarcha Ludwik XIV. Krol Francuſki do Klemenſa XI. piſzac: *Credimus gratiſſimum fore, Sanctitati Veſtræ, noſtrum poſtulatum, quod facimus inſtantes cum Patribus Societatis IESV, pro obtinenda Canoniſatioae B. Stanislai: per quam ſua Sanctitas proſpiciet Bono Eccleſiæ, ædificationi fidelium, augebitq; gloriam Societatis, quam nos particulariter amamus, ac æſtimamus. videndo in illa, continuam applicationem in manu tenenda puritate Religionis*, Xiaże Lotaringius piſzac *pro Canoniſatione Beati Stanislai Koſtcæ*, w Roku Tyśiacnym Siedmſetnym Dźieśiatym: *Movent me inclyta tot heroicis virtutibus inſignita, ingentia, omnique encomico ſuperiora Societatis IESV Merita, Sanctitas, ſcientia, ſalus populi*, y tám dáley. Auguſt záś wtory Krol náſz Polſki *in ſupplice pro Canoniſatione Beati Stanislai Koſtka libello: Augebit ſua Sanctitas novo ſplendore Societatem, quæ pro fide propaganda, reformandis moribus, animarum ſalute, indefeſſo ubiq; locorum ſtudio, laborat atq; nihil remittendo de primævo Societatis inſtituto nuper per Poloniam Vniverſam heroica exempla, in obſequio peſtiferorum exhibuit & vitam Regno dedit.* Ják Błogosłáwiony Koſtká duſza, żyćie Oyczyzny, toż y *Societas IESV vitam dedit Regno.* Ale coż ia to czynie, *ſylvam dicendi ingredior, quis non errabit? Sæcula* cále nie wyſtárcza *Societati in digna Encomia*, á ia ſię mam w Pánegiryk *Societatis* zápuſzczáć? Kończę ſłowy Swiętey Pámięći

C Xia-

Xiażęcia Prymása náſzego Polſkiego: *Mater inclyta tam Beati Filii Societas IESV Polona, ipſa quoque verè plena ſpiritu mentis, doctrina, Sanctitate; conſpicua zelō populi, & Regni totius anima,* iáko Swiętość Swiętego Koſtki Polſki ſzczęśliwość nie uſtánna, ták *Societatis IESV*, ktora według obiáwienia Swiętey Magdáleny *de Pazis, cum mundo deſinet, Antichriſto obſiſtet*. życie, Náuká, Swiętość, ſzczęśliwość, y honor wieczny národu náſzego. Niech że y *Societas IESV* ſzczęśliwość Polſka, y Swiętość Swiętego Stániſłáwá Koſtki, y Gonzági, nieuſtánne od BOGA ná Polſkę prowádza w potomne wieki błogosłáwieńſtwo: promienie tych Swiętych Páńſkich niech Polſzcze *æternos ſine nube dies* przyświecáia Amen.